

SREDNJA I MALA PREDUZEĆA I LEAP

LEAP KAO INSTRUMENT ZA LOKALNI
RAZVOJ I OKOLINSKO UPRAVLJANJE

ZAŠTITA: okoliša/okoline/životne sredine

- Kada se po prvi puta na ovim prostorima počelo govoriti o brizi za okolinu/okoliš/ životnu sredinu, onda se to uvijek vezalo za njihovu **zaštitu**.
- Pri tome se podrazumijevalo da se o zaštiti životne sredine trebaju brinuti neki drugi, a mi smo bili tu, ili kao pojedinci ili kao privreda da zagađujemo.

- Društvo i cijeli Svijet je shvatilo da toj problematici treba pristupiti drugačije, i da zaštitu okoliša treba vezati uz **održivi razvoj**.
- **Pri tome je zadovoljavanje svakodnevnih potreba ljudi postalo jedno od najvažnijih pitanja, pogotovo u siromašnim društvima.**
- I u Bosni i Hercegovini velik broj ljudi živi ispod ili na samoj granici siromaštva.

3

ODRŽIVI RAZVOJA ZNAČI ISTODOBNO:

- **osiguravanje ekoloških zahtjeva:** dopuštaju se samo oni zahvati koji omogućuju cjelovitu zaštitu eko-sistema i svih vrsta biljaka i životinja pojedinačno; iskorištavanje obnovljivih izvora sirovina i energije dopušteno je samo u granicama njihove obnovljivosti, a iskorištavanje neobnovljivih izvora (npr. fosilnih energenata) ne smije biti brže od pronalaženja alternativnih rješenja za njih.

4

- **osiguravanje socioloških zahtjeva** - osiguravanje boljih socijalnih uvjeta svim slojevima i skupinama, kao što je npr. poboljšavanje uvjeta za stanovanje, zdravstvena njega, školovanje, zapošljavanje, ...
- **osiguravanje gospodarskih/ privrednih zahtjeva** - zadovoljavanje potreba sve većega broja stanovništva zahtijeva stalan gospodarski razvoj.

5

SUDIONICI U ODRŽIVOM RAZVOJU

- **Država – općina** - Važna ako ne i vodeća uloga pripada upravi/državi koja mora biti spremna odreći se uloge da raspodjeljuje prava i da bude jedini autoritet i mora stvoriti uvjete za:
 - iskorištavanje ukupnoga potencijala svih sektorskih politika, kao i različitih upravnih razina,
 - suradnju s privatnim i javnim poduzećima, ciljnim skupinama i pojedincima,
 - aktivno sudjelovanje u procesima odlučivanja i izvršavanja preuzetih obaveza svih partnera.

6

- **Poduzeća** - Kod svake gospodarske aktivnosti dolazi do iskorištavanja prirodnih resursa i do onečišćavanja.
- Uvjeti pod kojima se dopuštaju gospodarske aktivnosti moraju biti jasni, a sva poduzeća trebaju biti dovedena u jednake tržišne uvjete.
- Gospodarstvo/Privreda mora postati aktivan partner u provedbi politike zaštite životne sredine.

7

- **Pojedinci i skupine** - Za osiguravanje održivoga razvoja potrebni su aktivno sudjelovanje pojedinaca, javnosti i svih važnih skupina te njihova spremnost za preuzimanje dijela odgovornosti u procesu donošenja odluka i u njihovoj primjeni.
- Preuzimanjem aktivne uloge pojedinci i skupine moraju biti dovedeni u položaj da pri odlučivanju slijede načelo "najbolje za sve", što svakako nije jednostavno.

8

O LEAP-u

- LEAP je proces u kojem sudjeluju DOSLOVNO SVI i nije vlasništvo jednog subjekta.
- LEAP-om treba osigurati održivi razvoj dane sredine

9

- **LEAP** – **L**ocal **E**nvironmental **A**ction **P**lan - je plan aktivnosti u oblasti okoliša/okoline/ sredine na lokalnom nivou, koji se iznosi ili
 - (1) kao samostalni otvoreni dokument i/ili
 - (2) kao dio nekog šireg (užeg) dokumenta
- Dokument je otvoren i podliježe stalnim revizijama i nadopunama

10

VAŽNIJI CILJEVI LEAP-a

- **Utvrđiti, procijeniti i rangirati probleme okoline** u lokalnoj zajednici bazirano na rizicima vezanim za ljudsko zdravlje, ekološki sistem, privredni razvoj i ukupan kvaliteta života;
- **Izraditi plan aktivnosti** kojim se definiraju sektorske strategije i aktivnosti radi smanjenja najvažnijih rizika;

11

- **Osigurati uvjete** za efikasno provođenje politike zaštite životne sredine na principima održivog razvoja i uključivanjem/integriranjem u sektorske politike;
- **Potaknuti/probuditi javnu svijest i odgovornost** za životnu sredinu, uključujući i povećanu javnu podršku investicijama u oblasti očuvanja okoline;

12

- **Ojačati sposobnost, lokalne administracije i izvršne vlasti, stručnih i znanstvenih institucija, te NVO** da upravljaju i implementiraju projekt u oblasti životne sredine
- **Jačanje** sposobnosti za osigurano financiranje iz lokalnih, nacionalnih i internacionalnih izvora
- Osigurati bolju pripremu propisa, strateških dokumenata

13

LEAP i PROGRAM RAZVOJA MSP

- Uporedite li kako je koncipiran LEAP i kako izgleda Program razvoja malih i srednjih preduzeća vidi se da imaju isti pristup i to onakav kakav je prepoznatljiv za međunarodnu zajednicu i Vaše moguće strane partnere

-

14

- Međunarodna zajednica, od čije pomoći će BiH u rješavanju problema zaštite okoliša itekako ovisiti u narednom periodu, u pravilu radije pomaže tj. uvijek pomaže samo one sredine koje imaju jasnu viziju i prepoznatljive programe
- Program razvoja koji je pred vama ubraja se u takvu grupu dokumenata

15

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE – NOVE POSLOVNE MOGUĆNOSTI

- Danas postoji niz poslovnih mogućnosti za koje je očuvana životna sredina nužan preduvjet:
 - Poljoprivreda
 - Turizam

16

- Isto tako, privreda je ona koja će rješavati niz problema iz životne sredine:
- Otpad – plastika i ostale sekundarne sirovine
- Kompost
- Pročišćavanje otpadnih voda
- Ušteda energije

17

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE – MOGUĆA OGRANIČENJA NA TRŽIŠTU

- Nepoštivanje standarda iz životne sredine ZATVARAT će međunarodna tržišta

18

NAROČITO VAŽNO

LEAP nije samo “više cvijeća manje smeća”. Pitajte se što je potrebno da i sutra rade tvornice u vašem kraju?

Investicije u privredu smatram jednim od ključnih prioriteta - potrebno je ocijeniti koji će to prirodni resursi postati ključni za razvoj određene sredine (ugljen, rude, zemljište,...) i koje od tvornica!

19

- Da li ste znali da je izvoz mesa u države EU uvjetovan postojanjem:
 - Dobrih laboratorija
 - Higijenskih klaonica
 - Postojanjem sistema za postupanje s životinjskim otpadom - KAFILERIJA

20